

Брюксел, 12.11.2020 г.
COM(2020) 735 final

2020/0326 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от Европейския съюз в Съвместния комитет, създаден съгласно Споразумението между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Швейцарската конфедерация, от друга страна, относно свободното движение на хора, по отношение на изменението на приложение II към това споразумение относно координацията на схемите за социална сигурност

(текст от значение за ЕИП)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за определяне на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет във връзка с предвиденото приемане на неговото решение за изменение на приложение II (относно координацията на схемите за социална сигурност) към Споразумението между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Швейцарската конфедерация, от друга страна, относно свободното движение на хора (по-нататък „Споразумението“).

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Споразумение между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Швейцарската конфедерация, от друга страна, относно свободното движение на хора

През 1999 г. Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Швейцария, от друга страна, сключиха двустранно споразумение относно свободното движение на хора, което влезе в сила на 1 юни 2002 г. (вж. ОВ L 114, 30.4.2002 г., стр. 6). Споразумението бе сключено с първоначален срок на действие от седем години, който изтече на 31 май 2009 г. В резултат на проведения в Швейцария референдум от 8 февруари 2009 г. Споразумението беше подновено за неопределен срок.

Споразумението установява принципа на свободно движение на хора между територията на Европейския съюз и територията на Швейцария. Споразумението предоставя на гражданите на ЕС и на Швейцария реципрочни права на влизане, пребиваване, достъп до платена работа и установяване като самостоятелно заети лица, както и право на престой на територията на другата страна след приключване на трудовата им дейност.

Приложение II към това споразумение предвижда координацията на схемите за социална сигурност.

2.2. Съвместен комитет

С член 14 от Споразумението се създава Съвместен комитет, съставен от представители на двете страни, който носи отговорност за управлението и правилното прилагане на Споразумението. Той отговаря за уреждането на всички спорове, свързани със спазването на Споразумението. Той взема решения при обстоятелствата, предвидени в Споразумението. Съвместният комитет взема решенията си по взаимно съгласие.

Съвместният комитет взема решения относно всяко необходимо изменение на конкретни приложения към Споразумението. Съгласно член 18 от Споразумението Съвместният комитет може да изменя приложение II към Споразумението.

В член 2 от Решение 2002/309/ЕО¹ се предвижда, че Съветът, след предложение от страна на Комисията, определя позицията, която да бъде заета от Съюза по отношение на решения на Съвместния комитет. За тази цел Комисията представя настоящото предложение за решение на Съвета относно позицията, която Съюзът следва да заеме в рамките на Съвместния комитет.

¹ Решение 2002/309/ЕО, Евратом на Съвета, а относно Споразумението за научно и технологично сътрудничество — и на Комисията, за сключване на седем споразумения с Конфедерация Швейцария.

2.3. Предвиденият акт на Съвместния комитет

Съвместният комитет трябва да приеме решение за изменение на приложение II към Споразумението относно координацията на схемите за социална сигурност (по-нататък „предвиденият акт“).

Измененията на приложение II се приемат с решение на Съвместния комитет и могат да влязат в сила веднага след това решение.

Целта на предвидения акт е да се предостави реципрочна защита на социалноосигурителните права на гражданите на Обединеното кралство, лицата без гражданство и бежанците, както и на членовете на техните семейства и преживелите ги лица, които към края на преходния период, определен в член 126 от Споразумението за оттегляне, са или са били в трансгранична ситуация, в която участват едновременно една или повече от договарящите се страни по Споразумението и Обединеното кралство.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

Вследствие на оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия („Обединеното кралство“) от Европейския съюз Споразумението престава да се прилага за Обединеното кралство в края на преходния период, определен в член 126 от Споразумението за оттегляне, сключено между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и Обединеното кралство („Споразумението за оттегляне“).

Съгласно член 23 от Споразумението правата, придобити от частни лица, не се повлияват в случай на прекратяване на Споразумението и договарящите се страни уреждат с взаимно съгласие действията, които се предприемат по отношение на правата в процеса на придобиването им.

В член 33 от Споразумението за оттегляне се посочва, че дял III от Споразумението за оттегляне се прилага и за гражданите на Швейцария, при условие че Швейцария е сключила и прилага съответните споразумения с Обединеното кралство, които се прилагат за гражданите на Съюза, и съответните споразумения с Европейския съюз, които се прилагат за гражданите на Обединеното кралство.

В член 26, буква б) от Споразумението между Обединеното кралство и Швейцария относно правата на гражданите („Споразумение за правата на гражданите“) след оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз и Споразумението за свободно движение на хора се посочва, че разпоредбите на част III от това споразумение се прилагат за гражданите на Съюза, при условие че Съюзът е сключил и прилага съответните споразумения с Обединеното кралство, които се прилагат за швейцарски граждани, както и съответните споразумения с Швейцария, които се прилагат за граждани на Обединеното кралство.

Следователно е необходимо да се предостави реципрочна защита на социалноосигурителните права на гражданите на Обединеното кралство, лицата без гражданство и бежанците, както и на членовете на техните семейства и преживелите ги лица, които към края на преходния период, определен в член 126 от Споразумението за оттегляне, са или са били в трансгранична ситуация, в която участват едновременно една или повече от договарящите се страни по Споразумението и Обединеното кралство.

В този контекст предложените изменения на приложение II (относно координацията на схемите за социална сигурност) към Споразумението, описани в приложения проект на решение на Съвместния комитет, разглеждат обяснения по-горе въпрос.

Приложеният проект на решение на Съвместния комитет влиза в сила в деня на приемането му от Съвместния комитет и се прилага от края на преходния период, определен в член 126 от Споразумението за оттегляне.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“².

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Съвместният комитет е орган, създаден със споразумение, а именно със Споразумението между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Швейцарската конфедерация, от друга страна, относно свободното движение на хора

Актът, който Съвместният комитет има за задача да приеме, представлява акт с правно действие. Предвиденият акт ще бъде обвързващ по силата на международното право в съответствие с членове 14 и 18 от Споразумението.

Предвиденият акт не допълва, нито изменя институционалната рамка на Споразумението. Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискваното от основната или преобладаващата цел или част.

По отношение на предвиден акт, който преследва едновременно няколко цели или се състои от няколко части, които са неразривно свързани, без никоя от тях да е акцесорна

² Решение на Съда на Европейския съюз от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, С-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

по отношение на другите, материалноправното основание за решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС ще трябва, по изключение, да включва съответните различни правни основания.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Предвиденият акт преследва цели и се състои от части, отнасящи се до областта на социалната сигурност и предоставянето на правомощия. Тези елементи на предвидения акт са неразривно свързани, без никой от тях да е акцесорен по отношение на другия.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение включва следните разпоредби: член 48 и член 352 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъдат членове 48 и 352 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

5. ПУБЛИКУВАНЕ НА ПРЕДВИДЕНИЯ АКТ

Тъй като с акта на Съвместния комитет ще се измени приложение II към Споразумението, е целесъобразно той да бъде публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз* след приемането му.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от Европейския съюз в Съвместния комитет, създаден съгласно Споразумението между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Швейцарската конфедерация, от друга страна, относно свободното движение на хора, по отношение на изменението на приложение II към това споразумение относно координацията на схемите за социална сигурност

(текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 48 и 352 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид Решение 2002/309/ЕО, Евратом на Съвета, а относно Споразумението за научно и технологично сътрудничество — и на Комисията, от 4 април 2002 г. за сключване на седем споразумения с Конфедерация Швейцария³, и по-специално член 2 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Споразумението между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Швейцарската конфедерация, от друга страна, относно свободното движение на хора (по-нататък „Споразумението“) влезе в сила на 1 юни 2002 г.
- (2) В съответствие с член 18 от Споразумението Съвместният комитет може да реши да измени, *inter alia*, приложение II към Споразумението.
- (3) Споразумението престава да се прилага по отношение на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия (по-нататък „Обединеното кралство“) вследствие на оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз.
- (4) Съгласно член 23 от Споразумението правата, придобити от частни лица, не се повлияват в случай на прекратяване на Споразумението и договарящите се страни уреждат с взаимно съгласие действията, които се предприемат по отношение на правата в процеса на придобиването им.
- (5) Следователно е необходимо да се предостави реципрочна защита на социалноосигурителните права на гражданите на Обединеното кралство, както и на членовете на техните семейства и преживелите ги лица, които към края на преходния период, определен в член 126 от Споразумението за оттегляне, са или

³ ОВ L 114, 30.4.2002 г., стр. 1.

са били в трансгранична ситуация, в която участват едновременно една или повече от договарящите се страни по Споразумението и Обединеното кралство.

- (б) Ето защо позицията на Съвета в Съвместния комитет следва да се основава на проекта на решение, посочен в приложение I към настоящото решение.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет по отношение на предложеното изменение на приложение II относно координацията на схемите за социална сигурност към Споразумението между Европейската общност и нейните държави членки, от една страна, и Швейцарската конфедерация, от друга страна, относно свободното движение на хора, се основава на проекта на решение на Съвместния комитет, приложен към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*